

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 786 din 27.10.2021

Dosar nr: 5/ 2021

Petiția nr: 56/ 05.01.2021

Petent:

Reclamat: Ministerul Apărării Naționale – Casa de Pensii Sectorială a MAPN
Secția de soluționare Pensii militare București

Obiect: petentul consideră că, prin procedura și modul de stabilire a pensiei prin Decizia se stabilire a pensiei militare dată în dosarul de pensionare nr. FP2286/2019, înregistrat la Casa de pensii teritoriale a MAPN a fost discriminat.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1..

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. Ministerul Apărării Naționale – Casa de Pensii Sectorială a MAPN, Secția de soluționare Pensii militare București cu adresa de corespondență în București, Sector 6, Str. Drumul Taberei nr. 7-9.

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresele nr. 56/19.02.2021 a fost citat petentul iar prin adresa nr. 1345/19.02.2021 a fost citată partea reclamată, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 13-14 la dosar).

5. Partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, document înregistrat cu nr. 1866/11.03.2021 (filele 15-16 la dosar).

6. Prin adresa nr. 2233/22.03.2021 petentul a depus note scrise la cu privire la excepția ridicată din oficiu de membrii Colegiului director (filele 17-18 la dosar).

7. Prin adresa nr. 2659/07.04.2021 au fost comunicate petentului înscrisurile transmise la dosar, respectiv punctul de vedere depus de partea reclamată (fila 20 la dosar).

8. Prin adresa nr. 2659/07.04.2021 au fost comunicate părții reclamate notele scrise transmise la dosar de petent (fila 19 la dosar).

9. Partea reclamată a comunicat la dosar note prin care a specificat faptul că își menține punctul de vedere transmis anterior la dosar (fila 22 la dosar).

10. Petentul a transmis la dosar concluzii scrise în termenul acordat în comunicare (filele 23-24 și 26 la dosar).

11. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

12. Prin adresa nr. 56/05.11.2021, petentul sesizează Consiliul cu privire la o faptul că partea reclamată l-a discriminat prin modul de stabilire a pensiei.

13. În fapt, petentul arată următoarele:

13.1 Acesta a fost militar activ în intervalul 25.09.1980-29.03.1991 (mai întâi elev la Școala Militară de ofițeri activi Infanterie Sibiu și apoi ofițer instructor la Școala Militară de Ofițeri rezervă Bacău).

13.2 În data de 01.08.2019, petentul s-a adresat MAN prin Centrul Militar Județean Bacău cu cerere de a i se stabili și acorda drepturi de pensie în conformitate cu art 19 din Legea nr. 223/2015 (demersuri ce au început încă din data de 15.07.2019) însă, întrucât personalul care se ocupa cu problemele privind pensia era în concediu de odihnă, petentul a luat cunoștință de conținutul cererii de pensionare și de documentele necesare abia în data de 29.07.2019, când a reușit să depună cererea și actele doveditoare, acestea fiind depuse în data de 01.08.2019.

13.4 Se arată că data încetării raporturilor de serviciu a fost 29.03.1991, în cererea de stabilire a drepturilor de pensie solicitându-se să se precizeze cele șase luni consecutive cerute la art 28, alin (1) din Legea nr. 23/2015, petentul alegând lunile 8-12 din 1990 și luna 1 din 1991.

13.5 Casa de pensii sectorială a M.Ap.N, soluționând cererea petentului, a admis cererea de pensionare și a emis Decizia nr. 170742/1/04.10.2019 stabilind drepturi de pensie începând cu data de 01.10.2019, cuantumul pensiei fiind de 1.098 lei, cu mențiunea condiții S (speciale) de 7ani 7 luni 6 zile.

13.4. Petentul a formulat în termenul legal contestație împotriva deciziei de pensionare, contestație ce a fost respinsă ca neîntemeiată.

14. Petentul consideră că acest quantum al pensiei trebuia să i se stabilească la data depunerii cererii de stabilire drepturi de pensie, conform legilor incidentale în stabilirea dreptului de pensie și apreciază ca fiind criterii ale discriminării, prin procedura și modul de elaborare a Deciziei de stabilirea pensiei militare următoarele:

- Tratament mai puțin favorabil decât este, a fost sau ar fi o altă persoană, într-o situație comparabilă deoarece partea reclamată folosește o bază de calcul care îl dezavantajează, acesta având o perioadă de activare în serviciu mult anterioară în

comparație cu o altă persoană care a îndeplinit același atribuțiuni / funcții aceeași perioadă de serviciu dar într-o perioadă care se termină aproape concomitent cu data de stabilire a drepturilor de pensie.

- Partea reclamată nu a făcut o diferențiere clară între conceptele de stabilire a drepturilor de pensie și actualizarea/corelarea drepturilor de pensie. În opinia petentului, din documentele deciziei de pensionare ar rezulta că intimata a stabilit dreptul de pensie al petentului conform legislației, normelor aflate în vigoare înainte de apariția Legii nr. 223/2015, drepturi ce au fost "actualizate" în baza unui algoritm cu care petentul nu este de acord.

15. În acest sens, petentul consideră că din textele de lege (Legea nr. 223/2015 - art. 3 lit.e), art 15, art 24, art 28 alin (1), (2) și (3) rezultă clar faptul că în cazul pensionării în condițiile art 15 nu mai poate fi vorba de o actualizare a bazei de calcul pentru stabilirea pensiei, pensia stabilindu-se și acordându-se imediat, beneficiarul pensiei trecând din serviciu direct la pensie. Chiar dacă ulterior pot fi actualizări din cauza inflației sau datorită altor prevederi legale, acestea sunt actualizări ale unui drept deja stabilit însă, în cazul concret al pensionării în baza art 10, baza de calcul trebuie să fie deia actualizată la data deschiderii drepturilor de pensie, legea arătând și de ce baza de calcul trebuie actualizată în vederea stabilirii drepturilor de pensie. Se arată că în timp, solda de funcție și solda de grad deținute la data încetării raporturilor de serviciu au fost majorate iar pentru a se respecta cerințele legii, în spiritul art. 28 alin (3) din Legea nr. 223/2015, singura și cea mai corectă actualizare este aducerea nivelului soldei de funcție și de grad (pentru cazul petentului) la nivelul pe care îl are o persoană aflată în serviciu sau încetează raporturile de serviciu la data deschiderii drepturilor de pensie (sau echivalent), folosirea unor alte prevederi și/sau metode de actualizare nefiind sunt corecte, deoarece nu respectă Legea nr. 223/2015 și îl discriminează pe petent.

-Drepturile de pensie trebuie să-i fie acordate petentului cu data depunerii cererii și nu începând cu o dată ulterioară, creându-se o discriminare între cazul lui și cazul altor persoane care vor beneficia de drepturi de pensie cu data depunerii cererii sau chiar cu date de depunere anterioare.

- Plata efectivă a drepturilor de pensie trebuie să se facă prin actualizarea drepturilor de pensie ținând cont de evoluția bazei de calcul la data plății efective (cu reținerea eventuală a unor sume avansate deja), folosirea altor proceduri de actualizare a sumelor/drepturilor de plată neputând fi acceptate deoarece produc discriminare.

- Cu privire la aplicarea aceluiași tratament unor persoane aflate în situații diferite, petentul arată că pentru cazul lui, care a activat într-o perioadă mult anterioară, partea reclamată folosește aceeași procedură de stabilire a sporurilor de vechime ca în cazul unei persoane care a activat într-o perioadă ce se termină aproape concomitent la data la care are loc stabilirea drepturilor de pensie deși condițiile/situațiile erau diferite. Dintre condițiile diferite, petentul arată că în perioada în care a activat, săptămâna de lucru era de șase zile față de cinci zile câte sunt acum, numărul de zile libere aferente sărbătorilor legale într-un an erau mult mai puține atunci față de perioada aleasă pentru comparare iar în acea perioadă, în zilele libere (duminica cu precădere) dar și în afara programului de bază în zilele normale de muncă, angajații erau obligați să participe la muncile agricole sau activități sportive gen Daciada, activități culturale gen Cântarea României, etc., fără a se acorda timp liber pentru recuperare, fără a se norma munca depusă.

16. În concluzie, față de cele prezentate petentul consideră că prin procedura și modul de stabilire a pensiei a fost discriminat și solicită să se constate fapta de discriminare în procedura de stabilire a pensiei prin Decizia de stabilire a pensiei militare nr. 170742/1 din 04.10.2019 dată în dosarul de pensionare FP2286 din data de 19.09.2019 înregistrat la Casa de pensii sectorială a Ministerului Apărării Naționale rămasă definitivă prin Hotărârea Nr. 44595 din 18.12.2019 privind soluționarea contestației depuse împotriva deciziei de pensionare.

17. De asemenea, se solicita constatarea existența unei fapte discriminatorii și se solicită sancționarea părții reclamate ca persoană responsabilă pentru această situație, anularea situației create precum și înlăturarea consecințelor fapte discriminatorii.

18. În susținerea celor declarate, petentul a anexat la dosar următoarele documente:

decizia nr. 170742/1 din 04.10.2019 și anexa nr. 1 la decizia nr. 170742/1, hotărârea nr. 44595 din 18.02.2019, dovada cu termenul de depunere a cererii de stabilire drepturi de pensie.

19. Prin adresa nr. 2233/22.03.2021, petentul a comunicat un punct de vedere cu privire la excepția de necompetență ridicată din oficiu de Colegiul director, pentru aspecte ce țin de modul de calcul al pensiei, de obligare a părții reclamate la corectarea procedurii/metodei de stabilirea a deciziei de pensionare, precum și de desființare a deciziei de pensionare și emiterea unei alte decizii, în care arată:

- *apreciază că petiția este de competența CNCD deoarece aspectele reclamate ca discriminatorii sunt încadrate în prevederile art 2 din OG nr. 137/2000. Chiar dacă discriminarea privind acordarea, stabilirea, procedura de calcul, etc., a pensiei nu este evidențiată expres în cazurile enumerate la art 2 din OG nr. 137/2000, petentul consideră că discriminarea în acest domeniu este cuprinsă în formula " precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice", aspectele reclamate în domeniul pensiilor nefiind sunt excluse expres în lege.*

- consideră că drepturile de pensie, denumite și cuprinse în legislația europeană ca și drepturi de securitate socială, pot face obiectul unei sesizări de discriminare în fața CNCD dacă sunt reclamate discriminări în legătura cu procedura/modalitatea de stabilire/calcul a drepturilor de pensie. S-au întâlnit în jurisprudența europeană multe cazuri de luare în considerare a analizei discriminării în cazuri privind drepturi de pensie și nu a fost niciun caz care să fie respins pe motiv că discriminarea în acest domeniu nu ar fi de competența instituțiilor specializate în domeniul discriminării.

20. În concluziile scrise comunicate la dosar cu adresa nr. 3902/24.05.2021, petentul reiterează cele expuse anterior în petiție și menționează următoarele:

- plângerea nu se leagă de faptul că legea în toate prevederile atacate discriminează ci că modul de interpretare a legii și procedura urmată de partea reclamată în stabilirea drepturilor de pensie ale petentului sunt aspectele cele mai relevante care conduc la discriminarea acestuia. Deși partea reclamată arată că a respectat legea, în majoritatea aspectelor criticate de petent, aceasta apără doar interpretarea legii din punctul său de vedere, interpretare conform propriei judecăți și totodată, apără o

procedură de stabilire a drepturilor de pensie neconformă cu legea și constituția, o procedură internă care este un secret de serviciu.

- partea reclamată arată că a aplicat pentru calculul pensiei un coeficient de 65%, coeficient prevăzut la art 29 alin 91) pct a) din Legea nr. 223/2015 însă petentul consideră că, în cazul lui se încadrează la alin (3) art 29 din Legea 223/2015 și la acest aliniat se face trimitere doar la art. 24 și la alin (2) din art 29 care precizează: *Cuantumul pensiilor militare de stat stabilite în baza prevederilor art. 19 și 26 se determină proporțional cu numărul anilor de vechime în serviciu, la care se adaugă sporurile prevăzute la art. 24, în raport cu vechimea prevăzută la alin. (2), pentru cazul petentului nefăcându-se nici o referire la alin (1) iar referirea forțată impusă de partea reclamată este doar dorința sa și are ca rezultat o discriminare a petentului, aceasta penalizând petentul de două ori deși legea nu prevede așa ceva.*

- partea reclamată nu a dovedit că, prin acțiunea sa în procedura de stabilire a drepturilor de pensie, petentul nu a fost discriminat, afirmația că la calculul stabilirii pensiei a respectat legea fiind șubrezită de o interpretare tendențioasă în avantajul ei.

21. Petentul nu a mai atașat alte documente la dosar în susținerea celor meționate în concluziile scrise.

Susținerile părții reclamate

22. Prin adresa nr. 1886/11.03.2021, partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere prin care, cu privire la sesizarea petentului, arată următoarele:

22.1 Potrivit prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, cuantumul pensiei de serviciu se determină în procent de 65% din baza de calcul pentru 25 de ani din vechimea cumulată. Conform dispozițiilor art. 29 alin. (3) din actul normativ meționat, cuantumul pensiilor militare de stat stabilite în baza prevederilor art. 19 (cum este și cazul petentului) se determină proporțional cu numărul anilor de vechime în serviciu, la care se adaugă sporurile acordate pentru activitățile desfășurate în condiții deosebite, speciale sau alte condiții de muncă, în raport cu vechimea de 25 ani.

- Conform dispozițiilor art. 108 din Legea nr. 223/2015, la stabilirea pensiei militare de stat se acordă un spor de 3%, 6%, 9% în funcție de tranșele de vechime a contribuției la Fondul pentru pensia suplimentară și/sau contribuția individuală la buget.

22.2 Având în vedere expunerea, partea reclamată arată că la cuantumul pensiei militare de serviciu de care petentul beneficiază stabilit prin Decizia nr. 170742/1 din data de 04.10.2019, emisă în conformitate cu prevederile Legii nr. 223/2015, cu modificările și completările ulterioare, a fost efectuat următorul calcul:

- procent acordat pentru 25 de ani vechime = 65%;
- procent acordat pentru vechimea în serviciu de 14 ani realizată de acesta în sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională, calculat în raport cu vechimea de 25 ani [14 ani X 65% (procent acordat pentru vechimea de 25 ani)] / 25 ani = 36,4%;
- procent acordat pentru vechimea contribuției la fondul pentru pensia suplimentară și/sau buget (7 ani) = 3%.

Total procent = 36,4% + 3% = 39,4%, din media soldelor lunare brute realizate la funcția de bază în perioada aleasă de persoana în cauză, actualizată.

Baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat: 2.785 lei;

Cuantum pensie de serviciu: 2.785 lei X 39,4% = 1.098 lei.

23. Totodată, se arată că, începând cu data de 01.01.2020, cuantumul pensiei militare de stat de care petentul beneficiază s-a indexat cu rata medie anuală a inflației aferentă anului 2018, de 4,6%, indicator înscris în Comunicatul de presă al prețurilor de consum nr. 17 din data 14.01.2019 postat pe site-ul Institutului Național de Statistică, fiind stabilit la valoarea de 1.149 lei.

24. Partea reclamată menționează faptul că valoarea lunară brută a pensiei petentului a fost stabilită potrivit datelor înscrise în documentele justificative aflate la dosar, fiind valorificată întreaga perioadă de activitate realizată de acesta în sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională. De asemenea, Casa de pensii sectorială a Ministerului Apărării Naționale a analizat și valorificat datele referitoare la veniturile realizate de acesta în perioada în care a avut calitatea de cadru militar în activitate și pe cele referitoare la încadrarea activităților desfășurate în condiții deosebite, speciale sau alte condiții de muncă, pe baza documentelor primite de la structurile abilitate să întocmească astfel de înscrisuri, potrivit prevederilor actelor normative în vigoare.

25. În ceea ce privește problematica petentului referitoare la actualizarea elementelor salariale înscrise în Situația soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază, se arată că baza de calcul folosită la stabilirea pensiilor militare de stat este cea prevăzută la art. 28 din Legea nr. 223/2015, cu modificările și completările ulterioare, constituită din soldele lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar, actualizată conform prevederilor care reglementează salarizarea militarilor la data deschiderii drepturilor de pensie (cu luarea în calcul a majorării cuantumului brut al soldelor funcțiilor de bază din luna decembrie 2015), ceea ce înseamnă că actualizarea soldelor lunare brute se referă la transpunerea, la data deschiderii dreptului la pensie, a fiecărui element component al soldei lunare brute realizate la funcția de bază de către petent, astfel cum a fost identificat în statele de plată ale fiecărei luni din cele 6 luni consecutive alese de acesta pentru stabilirea bazei de calcul a pensiei, conform prevederilor legale care au reglementat salarizarea militarilor.

26. Plecând de la aceste considerente, partea reclamată precizează că modul de actualizare a elementelor salariale care compun solda lunară brută, respectiv solda de funcție, solda de grad, gradațiile, indemnizația de comandă/conducere (după caz), solda de merit (după caz), indemnizația de dispozitiv, sumele reprezentând alte elemente salariale, identificate în documentele de plată pentru petent, ținând cont de evoluția actelor normative care au reglementat salarizarea personalului militar de la momentul ales de către acesta, până la data deschiderii drepturilor de pensie (01.10.2019), s-a realizat în conformitate cu *Instrucțiunile pentru aprobarea Situației cuprinzând evoluția succesivă a sumelor/claselor de salarizare/coeficienților de ierarhizare ale/ai soldelor de funcție ale personalului din Ministerul Apărării Naționale și instituirea unor măsuri procedurale privind echivalarea funcțiilor*, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. MS 60/2016 clasificate "secret de serviciu". Ca atare, cuantumul acestor elemente salariale actualizate conform celor menționate, s-au înscris în baza de calcul folosită pentru stabilirea pensiei militare de stat prin raportare la reconstrucția salarială reglementată de Legea-cadru nr. 284/2010 cu modificările și completările ulterioare,

precum și prin legile speciale de salarizare anuale, la data deschiderii drepturilor de pensie.

Se menționează că, în conformitate cu legislația în vigoare, Centrul Militar Județean Bacău a actualizat fiecare element salarial din compunerea bazei de calcul necesare stabilirii drepturilor de pensie astfel cum acesta a fost încasat de către petent în perioada celor 6 luni alese și nu elementele salariate de care a beneficiat un cadru militar în activitate (la data deschiderii drepturilor de pensie, respectiv 01.10.2019) încadrat pe o funcție similară/identică cu a acestuia.

27. Partea reclamată consideră că prin petiția adresată CNCD, petentul ține să arate faptul că, prin adoptarea în timp a actelor normative în vigoare care au reglementat/reglementează domeniul pensiilor, pensionarii militari trecuți în rezervă anterior datei deschiderii drepturilor de pensie ale acestuia (01.10.2019), au fost discriminați prin comparație cu cei pensionați ulterior acestei date însă, în cauză se constată faptul că norma criticată se aplică tuturor persoanelor aflate în situația reglementată de ipoteza normei juridice, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare. Faptul că pensiile persoanelor, trecute în rezervă anterior datei de 01.10.2019, au fost stabilite în conformitate cu prevederile legale de la acea dată, instituind un mod de calcul diferit față de actele normative în vigoare ulterior datei de 01.10.2019, nu poate fi apreciat ca discriminatoriu, acei pensionari nefiind în aceeași situație juridică cu cei pensionați ulterior acestei date.

Art. 47 alin. (2) din Constituția României prevede dreptul la pensie ca drept fundamental, însă condițiile, criteriile de acordare a pensiei, modul de calcul, precum și cuantumul valoric sunt stabilite de legiuitor, care are totodată libertatea să le modifice.

28. În ceea ce privește data acordării drepturilor, partea reclamată menționează că, potrivit prevederilor art. 63 alin. (2) din Legea nr. 223/2015, pentru persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare ulterior datei ieșirii din rândul militarilor în activitate/încetării raporturilor de serviciu (cum este și cazul petentului), pensia se stabilește și se plătește cu începere din prima zi a lunii următoare celei în care s-a depus cererea, împreună cu actele necesare, la casele de pensii sectoriale, prin Decizia nr. 170742/1 din data de 04.10.2019, drepturile de pensie fiind stabilite, în mod corect, începând cu data de 01.10.2019.

29. Totodată, se precizează că solicitarea petentului de a aplica un indice de 1,3125 la vechimea realizată în serviciu nu poate fi soluționată favorabil, având în vedere faptul că dispozițiile legale în vigoare care reglementează domeniul pensiilor militare de stat nu au prevăzut și nu prevăd acest lucru.

30. În concluzie, partea reclamată solicită respingerea petiției ca neîntemeiată.

31. Partea reclamată nu a depus la dosar alte documente în susținerea celor menționate în punctul de vedere.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1

- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, **tratamentul juridic nu poate fi decât diferit**. *Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat*”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

În analiza excepțiilor invocate:

29. Luând act de plângere, Colegiul director ia act de excepțiile invocate în procedură urmând a analiza și a se pronunța cu prioritate asupra excepțiilor invocate în prezenta cauză, respectiv:

- **excepția de necompetență** a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu de Colegiul director pentru aspecte ce țin de modul de calcul al pensiei, de obligare a părții reclamante la corectarea procedurii/metodei de stabilire a deciziei de pensionare, precum și de desființare a deciziei de pensionare și emiterea unei alte decizii.

În drept, potrivit dispozițiilor art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției*”, Colegiul director urmează a analiza și a se pronunța cu prioritate asupra excepției invocate în prezenta cauză.

30. În dezbaterile privind analiza excepției Colegiul director urmează a analiza petiția formulată, precum și susținerile petentului și ale părții reclamante consemnate în punctele de vedere ale acestora. Având în vedere și considerentele rezultate din

cuprinsul informațiilor conținute în documentele aflate la dosar, Colegiul director urmează a admite excepția invocată, considerând că aspectele ce țin de modul de calcul al pensiei, de obligarea părții reclamate la corectarea procedurii/metodei de stabilire a deciziei de pensionare, precum și de desființare a deciziei de pensionare și emiterea unei alte decizii sunt atribuite ce revin exclusiv instanțelor de judecată.

31. Având în vedere aceste considerente, Colegiul director urmează a analiza fondul cauzei, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta fiind sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare.

Aplicarea principiilor la speță

32. **În fapt**, se reține că, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare asupra petentului, acesta relevând o situație la care a fost supus prin procedura și modul de stabilire a pensiei, motivând că au fost luate măsuri diferite față de el. Colegiul director este chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a documentelor depuse la dosarul cauzei, în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și pot aduce atingere drepturilor recunoscute de lege, prin manifestări și atitudini care pot crea un cadru de inegalitate.

33. **În drept**, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director analizează, în strânsă legătură, în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

34. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

35. Potrivit art. 2, alin. (1) din OG nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

36. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță

este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art. 2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului, ca motiv determinant, trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

37. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel, se poate considera discriminare:

- * o diferențiere
- * bazată pe un criteriu
- * care atinge un drept
- * dreptul să fie justificat

38. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31, cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag.16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16).

39. Colegiul director este chemat să analizeze dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Sub aspectul incidenței

prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2, alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie, sex etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petent constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

40. Colegiul director, din analizarea înscrisurilor depuse la dosarul cauzei constată următoarele:

- petentul se consideră dezavantajat, considerând că a primit un tratament mai puțin favorabil prin baza de calcul folosită de partea reclamată la stabilirea pensiei, acesta având o perioadă de activare în serviciu mult anterioară în comparație cu alte persoane care au îndeplinit același atribuțiuni / funcții în aceeași perioadă de serviciu dar într-o perioadă care se termină aproape concomitent cu data de stabilire a drepturilor de pensie.

- în accepțiunea petentului, din documentele deciziei de pensionare ar rezulta că partea reclamată a stabilit dreptul de pensie al acestuia conform legislației și normelor aflate în vigoare înainte de apariția Legii nr. 223/2015, drepturi ce au fost “actualizate” în baza unui alt algoritm, nefăcându-se o diferențiere clară între conceptele de stabilire a drepturilor de pensie și actualizarea/corelarea drepturilor de pensie, acest calcul penalizând petentul de două ori.

- decizia de stabilire a pensiei militare nr. 170742/1 din 04.10.2019 dată în dosarul de pensionare FP2286 din data de 19.09.2019 înregistrat la Casa de pensii sectorială a Ministerului Apărării Naționale a rămas definitivă prin Hotărârea Comisiei de contestații a MAN nr. 44595 din data de 18.12.2019 privind soluționarea contestației depuse împotriva deciziei de pensionare.

- partea reclamată consideră că a actualizat fiecare element salarial din compunerea bazei de calcul necesare stabilirii drepturilor de pensie astfel cum acesta a fost încasat de petent în perioada celor 6 luni alese și nu elementele salariate de care a beneficiat un cadru militar în activitate încadrat pe o funcție similară/identică cu a acestuia. Cuantumul acestor elemente salariale s-au înscris în baza de calcul folosită

pentru stabilirea pensiei militare de stat prin raportare la reconstrucția salarială reglementată de Legea-cadru nr. 284/2010 cu modificările și completările ulterioare, precum și prin legile speciale de salarizare anuale, la data deschiderii drepturilor de pensie.

- modul de actualizare a elementelor salariale care compun solda lunară brută, respectiv solda de funcție, solda de grad, gradațiile, indemnizația de comandă/conducere (după caz), solda de merit (după caz), indemnizația de dispozitiv, sumele reprezentând alte elemente salariale au fost identificate în documentele de plată pentru petent, ținându-se cont de evoluția actelor normative care au reglementat salarizarea personalului militar de la momentul ales de petent, până la data deschiderii drepturilor de pensie (01.10.2019), acestea realizându-se în conformitate cu *Instrucțiunile pentru aprobarea Situației cuprinzând evoluția succesivă a sumelor/claselor de salarizare/coeficienților de ierarhizare ale/ai soldelor de funcție ale personalului din Ministerul Apărării Naționale și instituirea unor măsuri procedurale privind echivalarea funcțiilor*”, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. MS 60/2016.

81. Petentul a invocat criteriul de cadru militar - persoană pensionată militar ale cărei raporturi de serviciu au încetat la data de 29.03.1991, acesta afirmând că a fost creată pentru el o situație de inegalitate față de alte persoane care beneficiază de pensie militară în alte condiții, această situație având ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege.

82. Criteriul identificat de petent nu a stat la baza climatului dintre părți, atitudinea părții reclamate prin procedura și modul de stabilire a pensiei pentru petent nefiind o manifestare care să creeze un cadru de inegalitate. Norma juridică criticată de petent s-a aplicat tuturor persoanelor aflate în situația reglementată de ipoteza acestei norme, fără a institui privilegii pe considerente arbitrare, persoanele pensionate anterior apariției acestei norme nefiind în aceeași situație juridică cu cei pensionați ulterior acestei date.

83. Dreptul la pensie este prevăzut de Constituția României ca drept fundamental (art 47 alin. (2) însă condițiile, criteriile de acordare a pensiei, modul de calcul, precum și quantumul valoric sunt stabilite de legiuitor, care are libertatea să le modifice, pensiile persoanelor trecute în rezervă anterior datei de 01.10.2019 fiind stabilite în conformitate cu prevederile legale de la acea dată.

84. În speță nu este identificat în mod concret în ce sens sunt îndeplinite condițiile unei discriminări și nu se face nicio referire la modul în care au fost restrânse efectiv drepturile petentului. Partea reclamată nu a urmărit în mod particular exercitarea unui comportament subiectiv asupra petentului, ci a aplicat prevederile legale în vigoare. Faptul că pensiile persoanelor trecute în rezervă anterior datei de 01.10.2019 au fost stabilite în conformitate cu prevederile legale de la acea dată, instituind un mod de calcul diferit față de actele normative în vigoare ulterior datei de 01.10.2019, nu poate fi apreciat ca discriminatoriu, acei pensionari nefiind în aceeași situație juridică cu cei pensionați ulterior acestei date.

85. Din acest punct de vedere se impune a se preciza că persoanele juridice, furnizorii de servicii, inclusiv instituțiile publice și autoritățile, trebuie să manifeste exigență și preocupare, având în vedere importanța respectării principiul nediscriminării. Or, aceștia trebuie să aibă în vedere această exigență pentru prevenirea oricăror posibile comportamente discriminatorii deoarece dreptul de a nu fi supus discriminării constituie

unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă, având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratănd pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

86. Reiterând faptul că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis, Colegiul director constată că, în prezenta speță, nu există raport de cauzalitate între criteriul invocat de petentă și faptă, conform art. 2, alin.(1) din OG nr. 137/2000. Nu este relevantă o situație în care partea reclamată manifestă o atitudine discriminatorie la adresa petentului.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare întrucât nu există legătură de cauzalitate între criteriu și faptă, conform art. 2, alin.1 din OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 27.10.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – membru, ADRIAN NICOLAE DIACONU – membru, HORIA GRAMA– membru, MARIA MOȚA– membru, HALLER ISTVAN – membru, OLTEANU CĂTĂLINA – membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC

**Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 26.12.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

